

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndob/1/2024
Identifikačné číslo spisu: 5719201993
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:5719201993.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu ADC Slovakia, s.r.o., so sídlom Nitrianska 99, Hlohovec, IČO: 36 769 401, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Madejom, so sídlom Laurinská 3, Bratislava, IČO: 31 800 661, proti žalovanej L., narodenej X. V. XXXX, bytom X. zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, PhD., so sídlom Holubyho 51, Martin, IČO: 42 058 945, o určenie neplatnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17Cb/35/2019, o návrhu žalovanej na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu žalovanej n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

- Okresnému súdu Martin (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) bol dňa 09.11.2023 doručený návrh žalovanej na prikázanie sporu vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 17Cb/35/2019 Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu vhodnosti. Žalovaná odôvodnila predmetný návrh tým, že nemá dôveru v rozhodovanie Okresného súdu Martin.
- Žalobca v jeho nesúhlasnom vyjadrení z 23.11.2023 k návrhu žalovanej na prikázanie sporu Okresnému súdu Banská Bystrica uviedol, že nie je dôvodný. Poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým obdobnému návrhu žalovanej v inom konaní pred Okresným súdom Martin (sp. zn. 10C/28/2020), s obdobnou argumentáciou k prikázaniu sporu Okresnému súdu Banská Bystrica, nebolo vyhovené (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Ndc/34/2023 z 28.09.2023).
- Podľa § 39 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak nemôže príslušný okresný súd alebo krajský súd o spore konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení, musí byť spor prikázaný inému súdu tej istej inštancie.
(2) Na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie

aj z dôvodu vhodnosti.

4. Podľa § 39 ods. 3 CSP, o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Martin a Okresnému súdu Banská Bystrica (§ 39 ods. 3 CSP) prejednal návrh žalovanej a dospel k záveru, že nie je daný dôvod na prikázanie sporu Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu vhodnosti.

6. Najvyšší súd zdôrazňuje, že miestna príslušnosť súdu, ktorý má vec prejednať, je základnou zásadou, pričom prípadná delegácia inému súdu je len výnimkou z tejto zásady. Predpokladom rozhodnutia súdu o prikázaní sporu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP je predovšetkým existencia okolností, ktoré umožňujú hospodárnejšie a rýchlejšie, efektívnejšie prejednanie a rozhodnutie sporu. Pri rozhodovaní musí súd dbať na to, aby pre takéto rozhodnutie boli nielen splnené podmienky, ale musí tiež rešpektovať ústavné právo zakotvené v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi a príslušnosť súdu ustanoví zákon. Taktiež podľa článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

7. Podstatou práva na zákonného sudcu je, že príslušnosť súdu pre riešenie konkrétnej veci sa musí riadiť vopred stanovenými pravidlami, a že podľa vopred stanovených pravidiel sa musí odohrávať aj pridelenie veci konkrétnemu sudcovi alebo senátu v rámci takto určeného súdu. Zásada zákonného sudcu predstavuje jednu zo základných záruk nezávislého a nestranného súdneho rozhodovania v právnom štáte a podmienku riadneho výkonu tej časti verejnej moci, ktorá bola súdom ústavne zverená. Dodržanie všeobecných zákonných podmienok určenia príslušnosti súdu je zárukou toho, že nedôjde k svojvoľnému určovaniu príslušnosti súdu, ktorého cieľom by mohlo byť ovplyvnenie výsledku súdneho rozhodovania (viď napr. nález Ústavného súdu Českej republiky z 12. marca 2009 sp. zn. III. ÚS 529/08). Taktiež podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva. K týmto kritériám v prvom rade patrí príslušnosť súdov (por. II. ÚS 577/2015).

8. Z vyššie uvedeného vyplýva, že k prikázaniu sporu inému než príslušnému súdu by malo dochádzať len výnimočne a zo závažných dôvodov, keď dôvody odňatia sporu príslušnému súdu a jeho prikázanie súdu inému, sú natoľko významné, aby dostatočne odôvodňovali prelomenie citovaného ústavného princípu zákonného sudcu (príslušného súdu).

9. Dôvody vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP môžu byť rôzne, v závislosti od predmetu konania, postavenia sporových strán (účastníkov konania), alebo iných okolností. Dôvody strán sporu vyplývajúce z ich postavenia môžu mať najmä osobnú, zdravotnú, finančnú, prípadne sociálnu povahu. Pôjde však predovšetkým o skutočnosti, z ktorých je možné vyvodiť, že iným než príslušným súdom bude vec prejednaná rýchlejšie a hospodárnejšie. Dôvodom na výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti teda môžu byť len také okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednanie sporu iným, než príslušným súdom. Vzhľadom na charakter delegácie sporu ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených pravidiel vecnej, miestnej, resp. kauzálnej príslušnosti, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

V neposlednom rade nadriadený súd berie do úvahy aj prípadné dôsledky navrhovanej delegácie a starostlivo skúma, či delegovaním sporu inému súdu nedôjde k tomu,

že obdobným spôsobom zaťaží druhú stranu sporu, preto je delegácia vhodná podmienená aj jej súhlasom (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Ndob/64/2010 zo dňa 16.11.2010).

10. Najvyšší súd už judikoval, že prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti (§ 12 ods. 2 OSP) predstavuje výnimku z práva občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR), ako aj zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie (R 26/2016). Tieto závery sú naďalej aktuálne aj v právnom režime Civilného sporového poriadku s účinnosťou od 1. júla 2016.

11. Pri posudzovaní dôvodnosti použitia inštitútu prikázania veci z dôvodu vhodnosti (delegácie vhodnej) v danom prípade vzal najvyšší súd na zreteľ predovšetkým to, či by konanie na Okresnom súde Banská Bystrica bolo s prihliadnutím na individuálne okolnosti danej veci rýchlejšie a hospodárnejšie, než na konajúcom Okresnom súde Martin.

12. Podľa názoru najvyššieho súdu, dôvody uvádzané žalovanou nevykazujú znaky takej závažnosti a výnimočnosti, aby bolo možné danému návrhu vyhovieť. Z obsahu súdneho spisu nie je zrejmé, ani žalovanou nebolo preukázané, že by došlo k vylúčeniu sudcov Okresného súdu Martin z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu (§ 39 ods. 1 CSP). Taktiež z návrhu na prikázanie sporu nevyplýva, že by jeho prejednanie na Okresnom súde Banská Bystrica bolo vhodnejšie, teda rýchlejšie a hospodárnejšie (§ 39 ods. 2 CSP). Len tvrdenie o nedôvere žalovanej v rozhodovanie Okresného súdu Martin z hľadiska jeho procesného postupu v konaní, ani všeobecne formulovaná zmienka o obave zo sankcií pre prípadné podanie námietky zaujatosti, nie je možné považovať za zákonom stanovené dôvody na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti. Na dôvažok sa k návrhu žalovanej nesúhlasne vyjadrila aj protistrana.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. ods. 2 CSP, preto návrhu nevyhovel.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.